

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱	<p>الف) معنی و مفهوم شعر و نثر</p> <p>معنی و مفهوم هر یک از عبارات ها و بیت های زیر را به نثر روان بنویسید.</p> <p>۱- پسری داشت صاحب فراست.</p> <p>۲- لباس پادشاه، گلجهی کوتاهی دارد.</p> <p>۳- جهان پیش چشمش چو یک بیشه شد.</p> <p>۴- ابراهیم را بازداشته بودند.</p> <p>۵- بزآز قفل را حيله کرد تا بگشاد.</p> <p>۶- خدایت ثنا گفت و تبجیل کرد.</p> <p>۷- مصلحت آن دیدم که دامن از صحبت فراهم چینم.</p> <p>۸- همه عمر بروبازو زدم تا تو کافر دل پشتواره بندی و ببری؟</p> <p>۹- بازرگان مردی را برای تعهد او بگذاشت تا وی را تیمار می دارد.</p> <p>۱۰- حرف و صوت و گفت را برهم زخم تا که بی این هر سه با تو دم زخم</p> <p>۱۱- درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را</p>	<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۱</p> <p>۱</p>
۲	<p>ب) معنی نعت</p> <p>معنی هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید .</p> <p>۱۲- <u>بیکان</u> اندر استخوان وی بماند.</p> <p>۱۴- <u>جرگه</u>ی شکارگاه <u>مرال</u> است.</p> <p>۱۶- برای گذراندن دوران <u>نقاهت</u>، جایگاهی خوش تر از منزل</p> <p>۱۸- عمر برف است و آفتاب <u>تموز</u>.</p> <p>۱۳- جمعی <u>ظرفا</u> به در خانه ی بخیلی رفتند.</p> <p>۱۵- جامه پشمین از برای <u>گد</u> کنند.</p> <p>۱۷- فزاینده ی دانش و <u>فر</u> و زور.</p> <p>۱۹- دید و بازدید ، <u>مورث</u> تجدید الفت و صفای <u>قلوب</u> <u>مکذره</u> است.</p>	<p>۲</p>
۳	<p>پ) خودآزمایی</p> <p>۲۰- با توجه به بیت «قمر را روشنایی نامه داده / عطارد را دوات و خامه داده»، چه رابطه ای میان عطارد، دوات و خامه وجود دارد؟</p> <p>۲۱- با توجه به عبارت «گاو دعا گفت و کمر خدمت به طوع و رغبت ببست.»، مفهوم کنایی «کمر خدمت بستن» را بنویسید.</p> <p>۲۲- در جمله ی زیر، سعدی برای «گلستان» چه فایده ای برشمرده است؟ «گردش زمان، عیش ربیع آن را به طیش خریف مبدل نکند.»</p> <p>۲۳- نظام عالم وجود را نظام احسن می گویند؛ یعنی هیچ کاستی و نقصی در آن نیست. کدام بیت زیر، مؤید این مفهوم است؟</p> <p>الف) اگر یک ذره را برگیری از جای ب) چو نیکو بنگری در اصل این کار</p> <p>خلل یابد همه عالم سراپای هم او بیننده، هم دیده است و دیدار</p>	<p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۲۵</p>
	«ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم»	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	۲۴- در داستان تمثیلی «سی مرغ و سیمرغ»، پرنده‌ای به نام «هدهد»، رمز (نماد) چیست؟	۰/۲۵
	۲۵- بیت زیر، کدام آیهی قرآنی را تداعی می‌کند؟ «از پی هر شکست، پیروزی است از دل شب، سپیده می‌آید»	۰/۵
	۲۶- با توجه به بیت زیر، شادابی و شکوفایی و عطرگل، نشانه‌ی چیست؟ «پاک است طرب‌نامه‌ی خوش‌بوی سلوکش این گل که چنین چهره‌ی خرسند گشوده است»	۰/۵
۴	(ت درک مطلب)	
	۲۷- با توجه به مفهوم کلی بیت زیر، شاعر، به مخاطب خود چه توصیه‌ای دارد؟ «دانه پنهان کن، به کلی دام شو غنچه پنهان کن، گیاه بام شو»	۰/۵
	۲۸- در بیت «ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تأثیر اختران شما نیز بگذرد» به کدام باور عامیانه و قدیمی اشاره شده است؟	۰/۵
	۲۹- معنای قسمت مشخص شده‌ی بیت زیر را بنویسید. «چرخ بزرگوار یکی لشکری بکرد لشکرش ابر تیره و باد صبا نقیب»	۰/۵
	۳۰- عطار در بیت «چون فرو آیی به وادی طلب / پیشت آید هر زمانی صد تعب»، وادی «طلب» را چگونه توصیف می‌کند؟	۰/۵
	۳۱- در بیت زیر، «روی زرد شدن» کنایه از است. «وگر کشته آید به دشت نبرد شود نزد شاهان مرا روی، زرد»	۰/۵
	۳۲- در سروده‌ی عاشورایی «و کنار درک تو / کوه از کمر شکست»، واژه‌های «تو» و «کوه» به ترتیب، به چه کسانی اشاره دارند؟	۰/۵
	۳۳- با توجه به متن زیر، به سؤالات پاسخ دهید. «به روزگار سلطان محمود به فرمان وی درباب خواجه ژاژ می‌خاییدم که همه خطا بود. از فرمان‌برداری چه چاره، به ستم وزارت مرا دادند و نه جای من بود.» الف) «ژاژ خاییدن» به چه معناست؟ ب) مفهوم قسمت مشخص شده را بنویسید.	۱
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم»	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۵	<p>ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی</p> <p>۳۴- عبارات های صحیح را با علامت «ص» و عبارات های غلط را با علامت «غ» مشخص کنید. الف) آرمان رنو، اثر زیبای خود «شب های ایرانی» را با اثرپذیری از مولوی آفریده است. ب) در نثر مرسل، از مترادفات استفاده نمی شود و توصیفات کلی و کوتاه است. ج) در ادبیات مشروطه، توصیف اجتماع و جلوه های آن ظهور یافته و ادبیات متعهد ما مبتنی بر آن است. د) درون مایه ی غزلیات فخرالدین عراقی را اغلب «فلسفه» و «پند و حکمت» تشکیل می دهد.</p> <p>۳۵- چه کسی، «کلیله و دمنه» را در نیمه ی قرن ششم هجری از عربی به فارسی برگرداند؟</p> <p>۳۶- هر یک از آثار زیر، از چه کسی است؟ الف) انسان کامل ب) پالیزبان ج) تشنه ی طوفان</p> <p>۳۷- در شعر زیر، کدام آرایه ی ادبی، در «خلق صحنه ی حماسی»، نقش مؤثرتری داشته است؟ چو نزدیک گشتند پیر و جوان دوشیر سرافراز و دو پهلوان خروش آمد از باره ی هر دو مرد تو گفتی بدزید دشت نبرد</p> <p>الف) استعاره ب) مراعات نظیر ج) اغراق د) تشبیه</p> <p>۳۸- در بیت زیر، شاعر با اشاره به «داستان حضرت سلیمان(ع)»، کدام آرایه ی ادبی را به کار گرفته است؟ «گرچه مورم ولی آن حوصله با خود دارم که ببخشم، بُود ار مُلک سلیمان از من»</p> <p>۳۹- با توجه به شعر زیر: هرگز کسی نداد بدین سان نشان برف دل تنگ و بینوا چو بطن برکنار آب الف) یک آرایه ی «تشخیص» بیابید. ب) «مشبه» را در بیت دوم تعیین کنید.</p>	۱ ۰/۲۵ ۰/۷۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵
۶	<p>ج) حفظ شعر</p> <p>۴۰- کدام گزینه، بیت زیر را کامل می کند؟ «مالک ملک وجود، حاکم» الف) هست و نیست ب) رد و قبول ج) روح و جان</p> <p>۴۱- برای تکمیل بیت زیر، ترکیب درست را از داخل کمانک انتخاب کنید و بنویسید. «آرزو بی خبر از خویش به آغوش حیات چشم واگرد و پیدا شد» (جهان دگری - دیرینه دری)</p> <p>۴۲- هر یک از بیت های زیر را کامل کنید. الف) هفت اختر بی آب را، کاین خاکیان را می خورند ب) بی ته، یارب، به بُستان ج) چون خلق درآیند به بازار حقیقت د) دولت عشق بین که چون از سر</p>	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵
	جمع نمره	۲۰

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۹ / ۱۰ / ۱۳۸۹
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۱	<p>الف) معنی و مفهوم شعر و نثر</p> <p>«در تصحیح این قسمت، نظر همکاران گرامی صائب است. به پاسخ های مشابه نمره تعلق می گیرد.»</p> <p>۱- پسر زیرکی داشت. (۰/۲۵)</p> <p>۲- لباس پادشاه، لباده (بالتوی کوتاهی دارد. لباس پادشاه، جامه‌ی آستین کوتاهی دارد که روی قبا می پوشند) (۰/۲۵)</p> <p>۳- دنیا پیش چشمش تاریک شد. (۰/۲۵)</p> <p>۴- ابراهیم را زندانی کرده بودند. (۰/۲۵)</p> <p>۵- بزاز بسیار کوشید (۰/۲۵) تا قفل را باز کرد. (۰/۲۵)</p> <p>۶- خدا تو را سپاس گفته (۰/۲۵) و بزرگ داشته است. (۰/۲۵)</p> <p>۷- درستی و صلاح خود را در آن دیدم (۰/۲۵) که گوشه نشینی اختیار کنم. (۰/۲۵)</p> <p>۸- تمام عمرم برای کسب معاش تلاش کردم (۰/۲۵) تا تو انسان ناسپاس (۰/۲۵) حاصل مرا بر پشت خود حمل کنی و ببری؟ (۰/۲۵)</p> <p>۹- بازرگان مردی را برای مراقبت (سرپرستی) او (۰/۲۵) قرار داد (۰/۲۵) تا از او مراقبت کند. (۰/۲۵)</p> <p>۱۰- لفظ و صدا و سخن (۰/۲۵) را کنار می گذارم (۰/۲۵) تا بدون واسطه (۰/۲۵) با تو گفت و گو کنم. (۰/۲۵)</p> <p>۱۱- اگر وجود تو (۰/۲۵) از علم و دانش بهره مند شود (۰/۲۵) آسمان (۰/۲۵) را به فرمان خود در خواهی آورد (یا سرفرازتر از آسمان خواهی شد). (۰/۲۵)</p>	۶
۲	<p>ب) معنی لغت « به معنای درست هر لغت (۰/۲۵) نمره تعلق می گیرد. »</p> <p>۱۲- فلز نوک تیز که بر سر تیر نصب کنند.</p> <p>۱۳- اشخاص بذله گو و نکته سنج</p> <p>۱۴- غزال (آهو)</p> <p>۱۵- به سختی و مشقت انداختن (رنج، به کار سخت واداشتن)</p> <p>۱۶- بهبودی (سلامتی)</p> <p>۱۷- فروغ ایزدی</p> <p>۱۸- ماه دهم از سال رومیان (تقریباً مطابق با تیرماه سال شمسی، ماه گرما)</p> <p>۱۹- تیره شده (تیره و تار)</p>	۲
۳	<p>پ) خودآزمایی</p> <p>۲۰- قدما عطارد را دبیر فلک دانسته اند، بدین جهت بین دبیر (نویسنده) و دوات و خامه (قلم) که ابزار نویسندگی است، تناسب وجود دارد. (یا هر توضیحی نظیر این پاسخ) (۰/۵)</p> <p>۲۱- آماده‌ی کار و خدمت شدن (آماده‌ی اطاعت و فرمانبرداری شدن) (۰/۵)</p> <p>۲۲- شادی بهاری آن پایدار و ماندنی است. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵)</p> <p>۲۳- بیت «الف» (اگر یک ذره) (۰/۲۵)</p>	۳
«ادامه در صفحه ی دوم»		

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	<p>۲۴- راهبری (پیشوایی، دانایی) (۰/۲۵)</p> <p>۲۵- إنَّ مع العسرِ يسراً (به هر آیه‌ی که مفهوم مورد نظر را دربر داشته باشد، نمره تعلق می‌گیرد) (۰/۵)</p> <p>۲۶- سیر و سلوک گل، پاک و بی‌آلایش بوده است. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵)</p>	
۴	<p>ت) درک مطلب</p> <p>۲۷- زیبایی‌ها و ارزش‌های خود را پنهان کن تا مورد توجه قرار نگیری. (پرهیز از جلوه‌گری) (۰/۵)</p> <p>۲۸- قدما آسمان و ستارگان را در سرنوشت انسان مؤثر می‌دانستند. (۰/۵)</p> <p>۲۹- لشکری فراهم کرد. (سپاهی آماده ساخت) (۰/۵)</p> <p>۳۰- در وادی طلب، رنج‌ها و سختی‌های زیادی به انسان روی می‌آورد. (۰/۵)</p> <p>۳۱- شرمندگی (خجالت زدگی و سرافکندگی) (۰/۵)</p> <p>۳۲- تو: حضرت عباس (ع) (حضرت ابوالفضل (ع)، قمر بنی هاشم (ع)) (۰/۲۵)</p> <p>کوه: امام حسین (ع) (۰/۲۵)</p> <p>۳۳- الف) سخنان بیهوده گفتن (۰/۵) ب) وزارت را به ناحق و به زور به من دادند. (۰/۵)</p>	۴
۵	<p>ث) تاریخ ادبیات و دانش‌های ادبی</p> <p>۳۴- الف) «غ» (۰/۲۵) ب) «ص» (۰/۲۵) ج) «ص» (۰/۲۵) د) «غ» (۰/۲۵)</p> <p>۳۵- ابوالمعالی نصرالله منشی (۰/۲۵)</p> <p>۳۶- الف) عزیزالدین محمدنسفی (۰/۲۵) ب) محمدرضا رحمانی (مهرداد اوستا) (۰/۲۵)</p> <p>ج) فریدون مشیری (۰/۲۵)</p> <p>۳۷- «ج» (۰/۲۵)</p> <p>۳۸- تلمیح (۰/۲۵)</p> <p>۳۹- الف) دهان برف (۰/۲۵) ب) خلقی (ما) (۰/۲۵)</p>	۳
۶	<p>ج) حفظ شعر</p> <p>۴۰- «ب» (۰/۲۵)</p> <p>۴۱- جهان دگری (۰/۲۵)</p> <p>۴۲- الف) هم بادهاشان بشکنم (۰/۲۵)</p> <p>ب) گل مرویا (۰/۲۵)</p> <p>ج) ترسم نفروشدند (۰/۲۵) متاعی که خریدند (۰/۲۵)</p> <p>د) فقر و افتخار (۰/۲۵) گوشه‌ی تاج سلطنت (۰/۲۵)</p>	۲
	«با تشکر از همکاران محترم»	۲۰